ÍTÉLET A RENO KONTRA ACLU-ÜGYBEN

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK LEGFELSŐ BIRÓSÁGÁNAK 1997. JÚNIUS 26-ÁN HOZOTT ITÉLETE

*Janet Reno, az Egyesült Államok igazságügyminisztere és tsai, fellebbezők v. American Civil Liberties Union (ACLU) és tsai. ügyben, fellebbezés nyomán Pennsylvania Keleti Kerületének Kerületi Bíróságától (No. 96–511)**

Az ügy előadó bírája Stevens bíró volt.[1]

Az ügy tárgya két törvényi rendelkezés alkotmányossága, melyek megalkotásának célja a kiskorúak Interneten található „illetlen" és „nyilvánvalóan sértő" közlésektől való védelme. Annak ellenére, hogy a gyermekek ártalmas anyagoktól való megóvásához fűződő törvényhozói cél igazolt és fontos, egyetértünk a háromtagú kerületi bírósági tanáccsal abban, hogy a törvény sérti az első alkotmánykiegészítés védelme alatt álló szólásszabadságot.[2]

I.

A kerületi bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt a felek által benyújtott részletes előkészítő iratokon[3] alapul, melyek az Internet sajátosságait tárgyalják, illetve azt, hogy miképpen érhetőek el az Interneten a nyílt szexuális tartalmat hordozó anyagok. Rámutatnak továbbá az Interneten továbbított üzenetek címzettjeinek életkorával kapcsolatos ellenőrzést érintő problémákra. Mivel a jogkérdések tárgyalásának alapjául a felek megállapításai szolgáltak, az általuk elfogadott tények összefoglalásával kezdjük.

(…)

Nyílt szexuális tartalmat hordozó anyagok

Az Interneten található nyílt szexuális tartalmat hordozó anyag lehet szöveg, kép, társalgás, a skála pedig „a mérsékelten izgatótól a legkeményebb pornográfiáig terjed."[4] Ezeket az állományokat ugyanazon a módon készítik, nevezik és helyezik el, ahogyan a szexuális tartamat nem hordozó anyagokat, s azok szándékosan, de véletlen keresés eredményeképp is elérhetőek. „Miután valamely szolgáltató tartalmat helyezett el az Interneten, nem képes megakadályozni, hogy az anyag valamely közösséghez el ne jusson."[5] Így pl. „amikor az UCR/California Museum of Photography Edward Weston és Richard Mattlethorpe által készített aktfotókat helyez el web-site-ján, hogy ezzel új kiállításának Baltimore-i és New York-i bemutatójára hívja fel a figyelmet, ezek a képek nem csak Los Angelesben, Baltimore-ban és New York Cityben érhetők el, hanem Cincinnati-ben, Mobile-ban vagy Pekingben is – mindenütt, ahol Internet-felhasználók élnek. Hasonlóképp a biztonságos szexről a tizenéveseknek szóló, nem irodalmi nyelven írott tájékoztatók, amelyeket a Critical Path helyezett el web-site-ján, nem csak Philadelphiában, hanem Provo-ban és Prágában is elérhetők."[6]

Az Interneten található, és nem az Egyesült Államokból származó közlések egy része is nyílt szexuális tartalmat hordoz.[7]

Bár az ilyen anyagok könnyen elérhetőek, a felhasználók ritkán ütköznek véletlenül nyílt szexuális tartalommal bíró anyagokba. „A dokumentum előtt általában megjelenik annak címe vagy leírása (...) és sok esetben a felhasználó részletes információt kap a site tartalmáról, mely után neki kell megtennie azt a lépést, amellyel elérheti a dokumentumot. Majdnem minden nyílt szexuális tartalmat hordozó képet megelőz egy, a tartalomra vonatkozó figyelmeztetés".[8] Ezért „csekély a valószínűsége" annak, hogy egy felhasználó véletlenül lépjen be egy olyan site-ra, amelyen nyíltan szexuális tartalmú anyagok találhatók.[9] A rádión és televízión keresztül érkező közlésektől eltérően „ahhoz, hogy valaki az Interneten információhoz jusson, több lépést kell megtennie, és ezek a lépések szándékosabbak és célirányosabbak egy telefonszám feltárcsázásánál. A gyermeknek tudnia kell olvasni és némi jártasságra van szüksége ahhoz, hogy anyagokat hívjon le és így felügyelet nélkül legyen képes használni az Internetet."[10]

Már vannak olyan rendszerek, amelyek a szülőket segítik abban, hogy ellenőrizhessék, milyen anyagok érhetőek el az otthoni, Internet-eléréssel rendelkező számítógépről. Egy ilyen rendszer a számítógépről elérhető anyagok körét korlátozhatja egy olyan, jóváha-

* *Forrás: http://www.aclu.org/court/renovacludec.html. Kivonatos közlés.*

gyott lista alapján, amelyen csak szexuális tartalmat nem hordozó anyagok szerepelnek. E lista segítségével a szülő megakadályozhatja a gyermek nem kívánatos site-okhoz való hozzáférését; illetve távoltarthatja azokat az üzeneteket, amelyeket nem kíván gyermekének megmutatni. „Bár a szülők számára írt ellenőrző szoftver jelenleg is képes meghatározott szavak, illetve közismerten szexuális tartalmú anyagokat kínáló site-ok kiszűrésére, a nyílt szexuális tartalmat hordozó képek kirostálására nem alkalmas."[11] A bizonyítási eljárásban előadottak szerint azonban „rövidesen rendelkezésre áll olyan hatékony módszer, amelynek segítségével a szülők képesek lesznek megakadályozni azt, hogy gyermekeik nyílt szexuális tartalmat hordozó anyagokhoz illetve más, szerintük nem gyermeküknek való anyagokhoz férjenek hozzá."[12]

Életkorellenőrzés

Az életkor ellenőrzésének problémája másként vetődik fel az Internet használatának különböző módjaival kapcsolatban. A kerületi bíróság szerint „nincs hatékony mód azoknak a felhasználóknak a kiléte vagy életkora meghatározására, akik e-mailen, levelezőlistán, hírcsoportokon vagy chat-room-okon keresztül érik el az anyagot."[13] A kormányzat sem terjesztett elő arra vonatkozó bizonyítékot, hogy volna mód ezen fórumok résztvevőinek, illetve [az üzenetek] címzettjeinek életkor alapján történő szűrésére. Sőt, ha technológiailag kivihető is lenne, hogy megakadályozzák a kiskorúak számára azoknak a hírcsoportoknak és chat-room-oknak az elérését, melyek művészettel, politikával vagy más, „illetlen" vagy „nyilvánvalóan sértő" hozzászólásokat generáló témákkal kapcsolatos vitákat tartalmaznak, akkor sem volna lehetséges kizárólag ezen anyagok elérését megakadályozni, „s lehetővé tenni a gyermekek számára, hogy a web-site ilyen jellegű tartalmat nem hordozó részéhez férjenek hozzá."[14]

Létezik olyan technológia, amelynek segítségével egy adott web-site üzemeltetője valamely megadott információ, pl. hitelkártyaszám vagy felnőtteknek kiadott jelszó ellenőrzéséhez kötheti a hozzáférést. A hitelkártya-ellenőrzés azonban csak a kártya valamely kereskedelmi ügylet során történő használatakor vagy egy, az ellenőrzést ellenszolgáltatás fejében végző ügynökség igénybevételével történhet. Ha az életkor igazolása helyett a hitelkártya használatát kívánnánk meg, akkor olyan költségekkel terhelnénk a nem kereskedelmi jellegű web-site-okat, amelyek közül nem egy működésének beszüntetésére kényszerülne. A hitelkártya-ellenőrzés tehát igen sok tartalomszolgáltató számára a gyakorlatban nem alkalmazható. Ráadásul e megoldás kötelezővé tétele „megakadályozná az elzárt anyagokhoz való hozzáférést azon nagykorúak tekintetében, akiknek nincs hitelkártyájuk és nem is engedhetik meg maguknak, hogy beszerezzenek egyet."[15]

A pornográfiával üzleti alapon foglalkozó site-ok, amelyek felhasználói díjat fizetnek az elérésért, a felhasználók számára kijelölt jelszavak segítségével végzik az életkorellenőrzést. A peranyag nem tartalmaz információt azzal kapcsolatban, hogy ezen technológiák mennyire megbízhatóak. És alkalmazzák bár az illetlen anyagokat üzletszerűen forgalmazók a jelszavakat használó módszert, a kerületi bíróság szerint „a felnőtteket azonosító jelszó előírása jelentős terheket róna a nem kereskedelmi alapon működő site-okra, egyrészt azért, mert elriasztaná a felhasználókat ezen oldalak látogatásától, másrészt mert az ilyen szűrőrendszerek felállításával és fenntartásával járó költségek „megfizethetetlenek lennének számukra".[16]

Összefoglalva a kerületi bíróság a következőket állapította meg:

„A kormányzat nem bocsátott rendelkezésünkre olyan bizonyítékot, amely megvilágítaná, hogy ha a hitelkártya-ellenőrzés, illetve a felnőtteket azonosító jelszó segítségével történő ellenőrzés használatát be is vezetnék, miképp lennének képesek az ilyen rendszerek szavatolni azt, hogy a jelszót vagy a hitelkártyát használó személy valóban 18 éven felüli. A hitelkártya-ellenőrzéssel és a felnőtteket azonosító jelszón alapuló rendszerekkel együtt járó terhek miatt e rendszerek igen sok tartalomszolgáltató számára nem alkalmazhatóak a gyakorlatban."

II.

Az 1996-os távközlési törvény elfogadása különösen fontos törvényhozói aktus. A törvény fő célja – mint ahogy az a jogszabály 103 oldalas szövegének az első oldalán olvasható – az, hogy csökkentse a szabályozás mértékét és ösztönözze „az új távközlési technológiák minél gyorsabb használatba vételét." A törvény túlnyomórészt nem az Internetről szól; hanem a helyi távbeszélőszolgáltatások, a sokcsatornás video szolgáltatás és a műsorsugárzás területén zajló versengés ösztönzéséről. A törvény hét címből áll; ezek közül hat részletes bizottsági viták eredményeképp született meg, és a Szenátus, valamint a Képviselőház bizottságai által készített jelentésekben foglalt elemzések tárgya volt. Ezzel ellentétben az V. cím – vagyis az „1996. évi, az illő kommunikációról szóló törvény" – olyan rendelkezésekből áll, amelyeket vagy a bizottsági üléseken, a meghallgatások lezárást követően illesztettek a szöveghez, vagy módosítójavaslat-

ként terjesztettek elő a törvényhozás plenáris ülésén. A Szenátusban beterjesztett egyik javaslat nyomán született a jelen ügyben támadott két törvényhely,[17] nem hivatalos megnevezéssel az „illetlen átvitel"-ről szóló rendelkezés és a „nyilvánvalóan sértő megjelenítés"-ről szóló rendelkezés.[18]

Az első (223 (a) §) az obszcén vagy illetlen közlések tudatos átvitelét tiltja bármely 18 év alatti címzett számára:"223 (a) Bárki, (1) aki államközi vagy nemzetközi kommunikáció során, (B) távközlési eszköz felhasználásával tudatosan (i) készít vagy felkínál és (ii) átvitelre kezdeményez bármely olyan megjegyzést, kérést, javaslatot, ajánlatot, képet vagy más közlést, amely obszcén vagy illetlen, annak tudatában, hogy a közlés címzettje 18 éven aluli, tekintet nélkül arra, hogy az adott közlés készítője kezdeményezte-e a hívást vagy a kommunikációt; illetve (2) tudatosan lehetővé teszi, hogy bármely ellenőrzése alatt álló távközlési eszközt az (1) bekezdésben tiltott tevékenységekre használjanak, azzal a szándékkal, hogy azt ilyen tevékenységekre használják, pénzbüntetéssel, és/vagy két évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő."

A második rendelkezés (223 (d) §), a nyilvánvalóan sértő üzenetek 18 éven aluli személy számára elérhető módon történő küldését vagy megjelenítését tiltja: „223 (d) Bárki, (1) aki államközi vagy nemzetközi kommunikáció során tudatosan (A) valamely interaktív számítógépes szolgáltatást arra használ, hogy 18 év alatti személynek vagy személyeknek küldjön, (B) vagy számára elérhető módon jelenítsen meg bármely olyan megjegyzést, kérést, javaslatot, ajánlatot, képet vagy más közlést, amely az adott összefüggésben a társadalmi normák szerint nyilvánvalóan sértő módon ír le vagy ábrázol nemi, kiválasztó szerveket vagy tevékenységeket, tekintet nélkül arra, hogy a szolgáltatás felhasználója kezdeményezte-e a hívást vagy a kommunikációt; vagy (2) tudatosan átenged bármely távközlési eszközt ilyen személynek azért, hogy azt az (1) bekezdésben tiltott cselekményekhez használja fel, azzal a szándékkal, hogy az adott eszközt ilyen célra használják fel, pénzbüntetéssel, és/vagy két évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő."

VÉGKÖVETKEZTETÉSE MÉGIS AZ VOLT, HOGY A TÖRVÉNY „HATÓKÖRE SZÉLESEBB, MINT SZÜKSÉGES, ENNÉLFOGVA AZ KORLÁTOZZA A NAGYKORÚAK KIFEJEZÉSI SZABADSÁGÁT".

Ezen tilalmak alól két esetben tesz kivételt a törvény.[19] Az első esetben akkor, ha valaki „jóhiszeműen, ésszerű, hatékony és megfelelő intézkedéseket" tesz annak érdekében, hogy korlátozza a fiatalkorúak tiltott közlésekhez való hozzáférését (223 (e) (5) (A) §), a másik esetben pedig ha valaki a szóban forgó anyagokhoz való hozzáférést az életkor igazolásának bizonyos formáihoz, pl. hitelkártya-ellenőrzéshez vagy felnőttek azonosítására szolgáló szám vagy kód használatához köti. (223 (e) (5) (B) §)

III.

1996. február 8-án, nyomban azt követően, hogy az elnök aláírta a törvényt, 20 felperes[20] keresetet nyújtott be az Egyesült Államok igazságügyminisztere és igazságügyminisztériuma ellen, melyben a 223 (a) (1) és a 223 (d) paragrafusok alkotmányosságát támadta. Egy héttel később, azon az alapon, hogy az „illetlen" kifejezés túlságosan tág ahhoz, hogy büntetőeljárás alapjául szolgálhasson, Buckwalter kerületi bíró ideiglenes intézkedéssel megtiltotta a 223 (a) (1) (B) (ii) § alkalmazását az „illetlen" közlések vonatkozásában. Később 27 felperes[21] egy második keresetet is benyújtott. A két ügyet a bíróság egyesítette, és a törvény 561 §-ának megfelelően megalakult a háromtagú kerületi bírósági tanács.[22] A bíróság a bizonyítékok felvétele céljából tartott szóbeli tárgyalást követően ideiglenesen megtiltotta a támadott rendelkezések alkalmazását. Mindhárom bíró önálló véleményt írt, ám határozatukat egyhangúan hozták meg.

Sloviter főbíró kételyeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy „az illő kommunikációról szóló törvény által érintett vagy lehetségesen érintett online található anyagok jelentős hányadának" szabályozásához a kormányzatnak súlyos érdeke fűződne, ám elismerte, hogy ezen anyagok némelyike tekintetében az érdek „kényszerítő" jellegű. Végkövetkeztetése mégis az volt, hogy a törvény „hatóköre szélesebb, mint szükséges, ennélfogva az korlátozza a nagykorúak kifejezési szabadságát"; a „nyilvánvalóan sértő" és „illetlen" fogalmak pedig „lényegüknél fogva bizonytalanok". Úgy foglalt állást, hogy a törvényben foglalt tilalom alóli kivételek teljesítése „a legtöbb szolgáltató számára technológiai vagy gazdasági okok miatt nem kivihető"; elutasította ezért azt az érvet, amely szerint a szolgáltatók elkerülhetik a felelősséget, ha oly módon „címkézik" anyagaikat, hogy a potenciális olvasók kiszűrhessék azok közül a nemkívánatos közléseket. Sloviter főbíró elutasította a kormányzat azon felvetését is, amely szerint az illő kommunikációról szóló törvény hatálya szűkíthető lenne olyan értelmezéssel, amelynek alapján a törvényt csak a pornográfiát üzletszerűen kínáló vállalkozásokra kellene alkalmazni.

Buckwalter bíró véleménye szerint a 223 (a) (1) (B) §-ban szereplő „illetlen" szó és a 223 (d) (1) § ál-

tal használt „nyilvánvalóan sértő” és „az adott összefüggésben” fogalmak oly mértékben bizonytalanok, hogy az e szakaszok bármelyike alapján történő büntetőjogi felelősségre vonás sértené az „egyszerű méltányosság alapvető alkotmányos alapelvét”, valamint az első és az ötödik alkotmánykiegészítésben foglaltakat. A bíró a törvény ismeretében nem találta megalapozottnak a kormányzat azon érvét, amely szerint a támadott rendelkezéseket csak „pornográf” anyagokra alkalmazzák majd, s utalt arra, hogy az obszcenitással ellentétben „az illetlenséget nem úgy határozták meg, hogy a kategória ne ölelje fel a komoly irodalmi, művészeti, politikai vagy tudományos értékkel rendelkező műveket”. Ráadásul a kormányzatnak az az állítása, hogy nyilvánvalóan sértőnek valamely művet „az adott összefüggésben” kell tekinteni, maga is bizonytalan, mert a releváns összefüggés jelentheti egyebek mellett a kommunikáció mint egész természetét, azon napszakot, amikor az üzenetet továbbították, a használt médiumot, a beszélő kilétét, vagy azt, hogy az üzenethez csatolták-e a megfelelő figyelmeztetést. Álláspontja szerint a törvény bizonytalanságát fokozza az Internet egyedülálló természete.

Dalzell bíró áttekintette mindazt, amit „az Interneten zajló kommunikáció jellemző sajátságaival kapcsolatban” a bizonyítás feltárt, s ez az áttekintés meggyőzte arról, hogy az első alkotmánykiegészítésben foglaltak alapján a Kongresszusnak nincs joga arra, hogy meghatározza az Interneten megjelenő vélemények alkotmány által védett körét. Részletesen kifejtette, miért véli úgy, hogy a törvény – különösen a nem üzleti szférához tartozó beszélők esetében – a védett szólások körét szűkíti, míg „különös módon a pornográfiával foglalkozó üzleti vállalkozásokra viszonylag csekély hatással van”. Értelmezése szerint döntéseink a tömegkommunikáció szabályozásának elemzésekor „médium-specifikus megközelítést” kívánnak meg, és az Internet „mint a tömegkommunikációnak az eddig ismertek közül a részvételt leginkább ösztönző formája a kormányzati beavatkozással szembeni legnagyobb mértékű védelmet” érdemli.[23]

A kerületi bíróság ítélete eltiltja a kormányzatot a 223 (a) (1) (B) §-ban foglalt tiltó rendelkezések „illetlen” közlések vonatkozásában történő alkalmazásától, ám kifejezetten fenntartja a kormányzat azon jogát, hogy felderítse és üldözze az e rendelkezések által tiltott obszcenitással és gyermekpornográfiával kapcsolatos cselekményeket. A 223 (d) (1) és (2) §-ok tekintetében az alkalmazás tilalom abszolút, mert ezek a rendelkezések nem tartalmaznak külön hivatkozást az obszcenitásra vagy a gyermekpornográfiára.

A kormányzat a szóban forgó törvény felülvizsgálatról szóló különleges rendelkezései alapján fellebbezett, (561 §), s mi úgy határoztunk, hogy az ügyet befogadjuk és nem a korábbi peranyag, hanem az újonnan tett írásbeli előterjesztések alapján, szóbeli tárgyalás megtartásával vizsgáljuk. Fellebbezésében a kormányzat azt állítja, hogy a kerületi bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az illő kommunikációról szóló törvény mind az első, mind az ötödik alkotmánykiegészítést sérti, a törvény ugyanis túl tág és bizonytalan fogalmakkal dolgozik. A törvény bizonytalanságának kérdése az első kiegészítés alapján végzett vizsgálat tekintetében releváns, ezért e kérdést tárgyaljuk, ám álláspontunk szerint az ötödik alkotmánykiegészítéssel kapcsolatos kérdés tárgyalása nem szükséges ítéletünk meghozatalához. Elemzésünket azon fő autoritások áttekintésével kezdjük, amelyekre a kormányzat hivatkozik. Ezután a törvény hatályának kérdését tárgyaljuk, majd a kormányzat állításait tesszük megfontolás tárgyává; köztük azt az indítványt, amely arra irányul, hogy bíróságunk oly módon mentse meg a törvény egyes részeit, hogy elkülönítve kezelje az alkotmányos részéket, illetve, hogy a törvény tárgyi hatályát megszorítóan értelmezze.

IV.

Az ítélet megváltoztatása mellett érvelve a kormányzat azt állítja, hogy az illő kommunikációról szóló törvény három korábbi döntésünk alapján egyértelműen alkotmányos, ezek a *Ginsberg* v. *New York*, 390 U.S. 629 (1968); az *FCC* v. *Pacifica Foundation*, 438 U.S. 726 (1978); és a *Renton* v. *Playtime Theatres, Inc.*, 475 U.S. 41 (1986) ügyben hozott határozatok. Ám ezen ügyek közelebbi vizsgálata inkább feléleszti, mintsem eloszlatja a szóban forgó törvény alkotmányosságávával kapcsolatos aggályokat.

A *Ginsberg-ügyben* egy New York-i törvény alkotmányosságát tartottuk fenn, amely 17 éven aluli kiskorúak számára tiltotta olyan anyagok árusítását, amelyeket számukra obszcénnak minősítettek, habár felnőtt mércével mérve nem voltak azok. Elutasítottuk az alperes azon vélekedését, amely szerint „a polgár számára az alkotmányban biztosított kifejezési szabadság terjedelme, amely szerint szexszel kapcsolatos anyagokat olvashat vagy nézhet, nem függhet attól, hogy a polgár felnőtt vagy kiskorú”. Ezen állítás elutasításakor nem csak az ifjúság testi és lelki egészségéhez fűződő állami érdekre hivatkoztunk, hanem bíróságunk azon következetes álláspontjára is, mely szerint „az, hogy a szülők jogot formálhatnak arra, hogy meghatározzák, miképp nevelik gyerme-

küket saját háztartásukban, társadalmunk szerkezetének alapjaihoz tartozik."[24] Négy fontos vonatkozásban a Ginsberg-ügyben alkotmányosnak tartott törvény szűkebb volt, mint az illő kommunikációról szóló. Elsőként, ahogyan azt a Ginsberg-ügy kapcsán megjegyeztük, „a kiskorúaknak való árusítás tilalma nem akadályozza azokat a szülőket, akik meg kívánják vásárolni a magazinokat gyermekeik számára.". Ezzel ellentétben az illő kommunikációról szóló törvény esetében a szülő hozzájárulása, sőt még a kommunikációs folyamatban való részvétele sem zárná ki a törvény alkalmazását.[25] Másodszor, míg a New York-i törvény csak kereskedelmi ügyletekre vonatkozott, az illő kommunikációról szóló törvény nem tartalmaz ilyen korlátozást. Harmadszor, a New York-i törvény a kiskorúakra ártalmas anyag meghatározását leszűkítette azon követelmény beiktatásával, mely szerint annak a kiskorúak számára elérhetővé tétele „semmilyen társadalmi érdeket nem feltételezhet". A támadott törvény 223 (a) (1) §-ban használt „illetlen" kifejezés semminemű értelmezése a törvényben nem található; és az is lényeges, hogy a törvényből hiányzik az a követelmény, amely szerint 223 (d) § által szabályozott „nyilvánvalóan sértő" anyag nélkülöz bármely komoly irodalmi, művészeti, politikai vagy tudományos értéket. Negyedszer, a New York-i törvény 17 éves életkorát be nem töltött személyként határozza meg a kiskorút, míg az illő kommunikációról szóló törvény minden 18 éven aluli személyre vonatkozik, s így hatálya egy további, a nagykorúsághoz közel álló korcsoportra is kiterjed.

AZ ELSŐ ALKOTMÁNYKIEGÉSZÍTÉS NEM TILT MINDEN, A BESZÉD TARTALMÁT ÉRINTŐ KORMÁNYZATI SZABÁLYOZÁST.

A *Pacifica-ügyben* fenntartottuk a Szövetségi Hírközlési Felügyelet (FCC) azon határozatát, amely szerint egy 12 perces – korábban már élőben is előadott – „Mocskos szavak" c. kabarészám rádiós sugárzása „közigazgatási szankciókat vonhatott volna maga után". A felügyelet szerint egyes kiválasztó vagy nemi szervekre és tevékenységekre utaló szavak ismételt használata „egy délutáni műsor keretében, amikor a hallgatók körében gyermekek is vannak, nyilvánvalóan sértő volt" s határozata szerint a műsorszám „mint rádióadás" illetlennek minősült. Az alperes nem vitatta azt a megállapítást, hogy a délutáni műsor nyilvánvalóan sértő volt, ám álláspontja szerint az a vonatkozó törvényi szabályozás szerint nem volt „illetlen", mert nem apellált kéjsóvár érdekre. Miután elutasítottuk az alperes ezen törvényen alapuló érveit, két további alkotmányos érvet vizsgáltunk meg: az első szerint a felügyelet saját hatáskörét illető azon értelmezése, amely szerint illetlen beszédet is tilthat, annyira széles, hogy a határozatot abban az esetben is érvényteleníteni kell, ha a szóban forgó rádióadás tartalma nem volt védett; a második szerint, mivel a felvétel nem obszcén, az első kiegészítés tiltja a vélemény közvetítésére vonatkozó jog bármilyen korlátozását.

A többségi vélemény azon részében, amelyhez Powell és Blackmun bíró nem csatlakozott, a bíróság többsége úgy foglalt állást, hogy az első alkotmánykiegészítés nem tilt minden, a beszéd tartalmát érintő kormányzati szabályozást. Ennek megfelelően az, hogy egy vulgáris és sértő, ám nem obszcén műsorszám mennyiben állt az alkotmány védelme alatt, azt az eset összes körülményeit figyelembe véve kellett megítélni. Abból kiindulva, hogy „a kommunikáció minden formája közül" a műsorsugárzás az, amely az első kiegészítés védelmét a legkorlátozottabb mértékben élvezi, a bíróság úgy foglalt állást, hogy mivel a gyermekek könnyen elérhetik az ilyen adásokat, s e tényhez „társulnak a *Ginsberg*-ügyben feltárt körülmények is", az illetlen műsor(ok) sugárzását illető különleges bánásmód indokolt.

A *Ginsberg*-ügyben tárgyalt New York-i törvényhez hasonlóan lényeges különbségek vannak a *Pacifica*-ügyben fenntartott határozat és az illő kommunikációról szóló törvény között is. Először is a *Pacifica*-ügyben a rádióállomások szabályozásának terén több évtizedes tapasztalatokkal rendelkező szerv által kibocsátott határozat tárgya meghatározott műsorszám volt, amely műsor tartalma meglehetősen drámai módon tért el a hagyományostól; a határozatot azért bocsátották ki, hogy megszabják, mikor sugározható egy ilyen program az adott médiumban, s nem azért, hogy döntsenek afelől, sugározható-e egyáltalán. A támadott törvényben szereplő széles és kategorikus tilalmak azonban nem korlátozódnak meghatározott időpontokra és alkalmazásuk nem függ az Internet egyedülálló jellemzőit jól ismerő szerv által végzett bármiféle értékeléstől. Másodszor, a felügyelőség határozata nem volt büntető jellegű; kifejezetten elutasítottuk annak eldöntését, hogy az illetlen műsorszám sugárzása „szolgálhatna-e büntetőeljárás alapjául". Végül, a felügyelőség határozata egy olyan médiumra vonatkozott, amely története során „a legkorlátozottabb mértékben élvezte az első alkotmánykiegészítés védelmét", főképp azért, mert a hallgatót nem lehetett figyelmeztetésekkel védeni a váratlan tartalomtól. Az Internetnek azonban más a története. A kerületi bíróság szerint annak a kockázata, hogy valaki véletlenül ütközik illetlen tartalomba, igen csekély, mivel valamely meghatározott anyag eléréséhez tevőleges lépések sorozata szükséges.

A *Renton*-ügyben fenntartottunk egy zónázást előíró rendeletet, amely lakónegyedekből tiltott ki szexfilmeket vetítő mozikat. A rendelet nem az e mozikban bemutatott filmek tartalma, sokkal inkább a mozik jelenlétéhez társuló kísérőjelenségek, pl. a bűnözés és az ingatlanárak csökkenése ellen irányult. „E zónázó rendeletek célja nem a „sértő" szólás, hanem az ahhoz kapcsolódó kísérőjelenségek távoltartása" volt (lásd a *Young* v. *American Mini Theatres Inc.*-ügyet, 427 U.S. 50, 71, n. 34 (1976)). A kormányzat szerint az illő kommunikációról szóló törvény alkotmányos, mert egyfajta „cyberzónázást" vezet be az Interneten. Ám a törvény a cybertér egész univerzumára alkalmazandó, célja pedig a gyermekeknek az „illetlen" és a „nyilvánvalóan sértő" beszédtől, nem az ilyen beszéd kísérőjelenségeitől való megóvása. A támadott törvény ezért szólásra vonatkozó, tartalomalapú tiltás, és mint ilyen, nem „elemezhető helyesen úgy, mint a mód, hely, idő alapján történő szabályozás egy formája" (lásd *Boos* v. *Barry*, 485 U.S. 312, 321 (1988) („Azok a normák, amelynek középpontjában a szólásnak a közönségre gyakorolt közvetlen hatása áll", nem elemezhetők helyesen a *Renton*-ügy alapján); és *Forsyth County* v. *Nationalist Movement*, 505 U.S. 123, 134 (1992) („A hallgatóknak a szólásra adott reakciója nem tartalomsemleges alapja a szabályozásnak.").

Ezek a precedensek tehát bizonyosan nem kötelesznek bennünket arra, hogy a törvényt alkotmányosnak tartsuk, s rájuk tekintettel teljességgel helyénvaló, ha e törvény rendelkezéseit a lehető legszigorúbb vizsgálatnak vetjük alá.

V.

A *Southeastern Promotions, Ltd.* v. *Conrad*, 420 U.S. 546, 557 (1975) ügyben tett megállapításunk szerint „a kifejezés minden egyes médiuma (...) felszínre hozza saját problémáit." Így néhány ügyben elfogadtuk a műsorsugárzással kapcsolatos szabályozás olyan igazolásait, amelyek más médiumok vonatkozásában nem alkalmazhatók, lásd *Red Lion Broadcasting Co.* v. *FCC*, 395 U.S. 367 (1969); *FCC* v. *Pacifica Foundation*, 438 U.S. 726 (1978). Ezekben az esetekben a bíróság a műsorsugárzás mint médium kiterjedt kormányzati szabályozásának történetére (lásd például *Red Lion*, 395 U.S. 399-400-nál), a rendelkezésre álló frekvenciáknak a kezdeti időkben fennálló szűkösségére (lásd pl. *Turner Broadcasting System, Inc.* v. *FCC*, 512 U.S. 622, 637-638 (1994)), valamint a médium „befolyást gyakorló" természetére hivatkozott, lásd *Sable Communications of Cal., Inc.* v. *FCC*, 492 U.S. 115, 128 (1989).

Ezek a tényezők a cybertérben nincsenek jelen. Az Internet hatalmas és demokratikus fóruma sem az illő kommunikációról szóló törvény megalkotása előtt, sem azután nem ismert olyan típusú kormányzati felügyeletet és szabályozást, amely a műsorsugárzás területén jellemző volt.[26] Emellett az Internet nem olyan mértékben „befolyásoló", mint a rádió vagy a televízió. A kerületi bíróság kifejezetten azt állapította meg, hogy „az Interneten továbbított közlések nem „törnek be" senki otthonába, és nem jelennek meg hívatlanul senki számítógépes képernyőjén. A felhasználók nem ütköznek valamely tartalomba „véletlenül". A bíróság szerint „majdnem az összes nyílt szexuális tartalmat hordozó képet a tartalomra vonatkozó figyelmeztetés előz meg", és ahogyan azt az egyik tanú vallomása is megerősíti, „csekély a valószínűsége annak, hogy a felhasználó véletlenül lesz ilyen látvány birtokosa".

A *Sable*-ügyet éppen ezen az alapon kezeltük a *Pacifica*-ügytől eltérően. Abban az esetben egy előzetesen rögzített, szexuális tartalmú felvételeket szolgáltató (hétköznapi nevén szextelefon-szolgáltatást üzemeltető) társaság támadta a távközlési törvény egy olyan módosításának alkotmányosságát, amely mind az illetlen, mind az obszcén telefonüzenetek üzletszerű államközi továbbítását tiltotta. Úgy foglaltunk állást, hogy a törvény alkotmányos, amennyiben obszcén üzenetekre vonatkozik, ám érvénytelen, amennyiben illetlen üzenetekre alkalmazzák. A kormányzat a *Pacifica*-döntést hívta segítségül, s azzal az érvvel próbálta igazolni az illetlen telefonüzenetek teljes tiltását és kriminalizációját, amely szerint erre a gyermekek ilyen üzenetektől való elzárásának érdekében van szükség. Elfogadtuk azt az álláspontot, hogy „kényszerítő érdek fűződik a gyermekek testi és lelki épségének védelméhez", s ez magában foglalja azt is, hogy megóvjuk őket a felnőtt mértékkel mérve obszcénnek nem minősülő, ám illetlen üzenetektől, de elhatároltuk mindettől a *Pacifica*-ügyben tett, „hangsúlyozottan szűk körben érvényes döntésünket", mivel annak tárgya nem teljes tilalom volt, és egy másik kommunikációs médium vonatkozásában született. Kifejtettük, hogy a „telefon esetében a hallgatónak tevőleges lépéseket kell tennie, hogy hozzájusson a közléshez". „Telefonhívást kezdeményezni nem ugyanaz, mint ha valaki bekapcsol egy rádiókészüléket és meglepetésére illetlen üzenet tanújává válik."

Végül, azoktól a körülményektől eltérően, amelyek miatt a Kongresszus először adott felhatalmazást műsorsugárzást szolgáló frekvenciatartománnyal kapcsolatos szabályozásra, az Internet nem tekinthető a kifejezés olyan eszközének, amelyre a „szűkösség" jellemző volna. A médium mindenfajta kommuniká-

ció számára korlátlan mértékben biztosít alacsony költséggel elérhető kapacitást. A kormányzat becslése szerint „nem kevesebb, mint 40 millió ember használja ma az Internetet, és ez a szám 1999-re várhatóan 200 millióra emelkedik".[27] A kommunikáció e dinamikus és sokszínű eszköze nem csak a hagyományos írásos kommunikációra illetve hírszolgáltatásra ad módot, hanem hang, álló- és mozgókép megjelenítésére, valamint interaktív és egyidejű társalgásra is lehetőséget nyújt. Bárki, akinek van telefonvonala, szónokként állhat városának közössége elé, s hangja messzebbre hallatszik, mintha bármilyen magas emelvényről is beszélne. Ugyanez a személy pamfletíróként is bemutatkozhat a web-oldalak, levelezőlisták és hírcsoportok segítségével. Mint a kerületi bíróság megállapította, „az Internet olyan változatos, mint az emberi gondolkodás". Osztjuk a bíróság azon megállapítását, amely szerint korábbi döntéseinkből nem következik, hogy e médium vonatkozásában enyhíteni kellene az első kiegészítésen alapuló vizsgálat szigorán.

VI.

Tekintet nélkül arra, hogy az illő kommunikációról szóló törvény olyan mértékben bizonytalan, hogy esetleg sértheti az ötödik alkotmánykiegészítést, a tárgyi hatályát illető számos határozatlanság miatt az első kiegészítés szempontjából mindenképp problematikus. Példaképp említhető, hogy a törvény két része más-más nyelvi fordulatot használ. Míg az első az „illetlen" szóval él, a második olyan anyagról beszél, amely „az adott összefüggésben a társadalmi normák szerint nyilvánvalóan sértő módon ír le vagy ábrázol nemi vagy kiválasztó szerveket , illetve tevékenységeket," (223 (d) §). Mivel mindkét fogalom meghatározása hiányzik,[28] ez a szóhasználatbéli különbség kétségeket kelt majd a beszélők közt azzal kapcsolatban, miképp is viszonyul egymáshoz a két mérce[29], és, hogy valójában mit is jelent e két kifejezés.[30] Bízhatna-e valamely beszélő azon feltevésben, hogy a születésszabályozás módszereiről, a homoszexualitásról, a *Pacifica*-döntésünk melléklete által felvetett, az első kiegészítéssel kapcsolatos kérdésekről vagy a börtönerőszak következményeiről folytatott komoly vita nem sérti a törvényt? Hogy e jogszabály a kiskorúaknak az ártalmas anyagokkal szembeni védelméhez fűződő törvényi cél érdekében gondosan kimunkált lenne, e kétségek ismeretében kevéssé valószínűsíthető.

Az illő kommunikációról szóló törvény bizonytalanságának kérdése két okból érdemel különös figyelmet. Először azért, mert a törvény a szólást annak tartalma alapján szabályozza. Az ilyen szabályozások bizonytalansága az első kiegészítésen alapuló kételyeket alapoz meg, mert nyilvánvalóan a szabad szólás ellen hat. (lásd pl. *Gentile* v. *State Bar of Nev.*, 501 U.S. 1030, 1048-1051 (1991). Másodszor, a támadott jogszabály büntetőtörvény. A büntetőeljárással járó megaláztatáson és bélyegen túlmenően a törvény megsértői minden egyes ilyen cselekményükért két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethetők. A büntetőszankciók súlya könnyen arra késztetheti a beszélőket, hogy akár csak a vitathatóan törvénytelen szavak, eszmék vagy képek közlése helyett is maradjanak inkább némák. (lásd pl. *Dombrowski* v. *Pfister*, 380 U.S. 479, 494 (1965). A gyakorlatban ez az erős elriasztó hatás a bizonytalan szabályozás „diszkriminatív végrehajtásának veszélyével" párosulva nagyobb mértékben kelt az első kiegészítésen alapuló aggályokat, mint a *Denver Area Telecommunications Consortium, Inc.* v. *FCC*, 518 U.S. (1996) ügyben felülvizsgált polgári jogi rendelkezések.

A kormányzat azzal érvel, hogy a törvény nem bizonytalanabb, mint az obszcenitás azon mércéje, amelyet e bíróság a *Miller* v. *California*-ügy során állított fel, 413 U.S. 15 (1973). Ám ez nincs így. A *Miller*-ügyben e bíróság egy kereskedelmi ügynök ellen hozott büntetőítéletet vizsgált felül, aki olyan személyek részére küldött szexuális tevékenységekről készült képeket tartalmazó nyomtatványokat, akik nem rendeltek ilyen anyagokat. A fogalom meghatározására irányuló kísérletek hosszú sorát követően végül a *Miller*-ügyben fejtettük ki az obszcenitás máig irányadó tesztjét, melynek során az vizsgálandó, hogy:

„(a) egy átlagos személy a társadalmi normák szerint úgy találná-e, hogy az adott mű egészében véve kéjsóvár érdekekre apellál; (b) a mű nyilvánvalóan sértő módon ír le vagy ábrázol az alkalmazandó állami jog által külön meghatározott nemi tevékenységet; és (c) egészében véve híján van a mű valamely komoly irodalmi, művészeti, politikai vagy tudományos értéknek"

Az illő kommunikációról szóló törvény által a „nyilvánvalóan sértő" fogalom vonatkozásában felállított mérce nem lehet alkotmánysértő módon bizonytalan, mert az (csakúgy, mint az „illetlenséggel" kapcsolatos mérce, amelyről itt az érvelés kedvéért feltételezzük, hogy az előbbivel azonos) a három részből álló *Miller*-teszt egyik eleme.

A kormányzat által állított tények valótlanok. A *Miller*-teszt második eleme – az állítólagosan analóg mérce – ugyanis tartalmaz egy meghatározó követelményt, amely a jelenleg támadott törvényből hiányzik: azt, hogy a tiltott anyag legyen „az alkalmazandó állami jogban külön szabályozott". Ez a követelmény

csökkenti azt a bizonytalanságot, amely az illő kommunikációról szóló törvény által használt parttalan „nyilvánvalóan sértő" fogalomban rejlik. Ráadásul a Miller-ügyben használt meghatározás a „nemi tevékenységre" vonatkozik, míg a szóban forgó törvény emellett mind a „kiválasztó tevékenységekre", mind a nemi és kiválasztó „szervekre" kiterjed.

A kormányzat okfejtése is hibás. Abból, hogy egy három korlátozásból álló meghatározás nem bizonytalan, nem következik, hogy ezen korlátozások közül egy, magában állva sem bizonytalan. A Miller-teszt másik két eleme – tehát az, amely szerint a mű egészében véve „kéjsóvár" érdekre apellál, és az, amely szerint „híján van valamely komoly irodalmi, művészeti, politikai vagy tudományos értéknek" – döntő mértékben leszűkíti azt a területet, amelyről nem dönthető el bizonyosan, hogy az obszcenitás meghatározása alá esik-e. A második követelmény különösen fontos, mivel a „nyilvánvaló sértéssel" és a „kéjsóvár érdekkel" kapcsolatos kritériumoktól eltérően ezt nem a társadalomban elfogadott normák szerint kell megítélni. (lásd *Pope v. Illionis,* 418 U.S. 497, 500 (1987). Ez az illő kommunikációról szóló törvényből hiányzó „társadalmi értékkel" kapcsolatos követelmény, módot ad a fellebbviteli bíróságoknak arra, hogy bizonyos mértékben szűkítsék és egységesítsék a meghatározást azzal, hogy jogértelmezéssel kijelölik a társadalmi érték minimumának egy országosan elfogadott szintjét. A kormányzat azon állítása, hogy a bíróságok ily módon szűken értelmezhetik majd a törvény által felállított mércéket, épp a *Miller*-ügyben követett azon gondolatmenettel ellentétes, amely szerint azért kell az esküdtszékeknek meghatározniuk, hogy az anyag „nyilvánvalóan sértő"-e valamely közösség normái szerint, mert ez alapvetően *ténykérdés.*[31]

A *Miller*-ügyhöz és más, általunk korábban tárgyalt esetekhez képest így a szóban forgó törvény inkább fenyeget azzal, hogy olyan megnyilvánulásokat von majd cenzúra alá, amelyekre ténylegesen nem is terjed ki a hatálya. A törvény tárgyi hatályának bizonytalansága oda vezet, hogy kétségkívül elnémít majd olyan beszélőket is, akiknek mondanivalóját megilletné az alkotmányos védelem. Ez a veszély további okot ad arra, hogy ne tűrjük a törvény túlzott szélességét. Az a tehertétel, amelyet a törvény ró a védett beszédre, nem igazolható, ha elkerülhető lenne egy gondosabban szövegezett törvénnyel.

VII.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az illő kommunikációról szóló törvény nélkülözi azt a pontosságot, amely az első kiegészítés alapján követelmény a szólás tartalmát szabályozó törvényekkel szemben. A törvény a célból, hogy megakadályozza a kiskorúak ártalmas anyagokhoz való hozzáférését, a gyakorlatban sok olyan megnyilvánulást korlátoz, amelyet egymáshoz intézni és fogadni a felnőttek alkotmányos joga. A felnőttek szólására rótt teher elfogadhatatlan, ha kevésbé korlátozó alternatívák legalább ugyanolyan hatékonyan segítenék annak a legitim célnak az elérését, amelynek érdekében a törvényt megalkották.

A fenőttek szabad szóláshoz való jogának értékelésekor teljesen egyértelművé tettük, hogy az olyan „szexuális tartalmú kifejezés, amely illetlen, de nem obszcén, az első kiegészítés védelme alatt áll", (*Sable,* 492 U.S. 126-nál; lásd még *Carey* v. *Population Services Int'l,* 431 U.S. 678, 701 (1977) „Azokban az esetekben, amelyekben a tárgy nem obszcenitás, következetesen úgy foglaltunk állást, hogy a tény, mely szerint a védett beszéd egyesek számára sértő lehet, nem igazolja ennek elnyomását."). Mi több, a *Pacifica*-ügyben hozott döntés is figyelmeztetett: „az a tény, hogy a társadalom valamely szólást sértőnek találhat, nem kielégítő ok e szólás elnyomására." (438. U.S. 745. old.).

Igaz, hogy újra és újra elismertük azt a kormányzati érdeket, amely a gyermekeknek az ártalmas anyagoktól való megóvásához fűződik, (lásd *Ginsberg,* 390 U.S. 639. old., *Pacifica,* 438 U.S. 749). ám ez az érdek nem igazolja a felnőtteknek címzett szólás szükségtelenül széles elnyomását. Ahogyan azt korábban kifejtettük, a kormányzat nem „korlátozhatja a felnőtt lakosságot kizárólag azon információkhoz való hozzáférésre, amelyeket gyermekek is megismerhetnek" *Denver,* 518 U.S. 29.-nél, (idézi a *Sable*-t, 492 U.S. 128. old.)[32] „A kormányzat azon érdekének súlyától függetlenül, amely a gyermekek védelméhez fűződik," a postaládát elérő diskurzus szintje egyszerűen nem korlátozható arra a szintre, ami egy homokozóhoz illik." *Bolger* v. *Youngs Drug Products Corp.,* 463 U.S. 60, 74-75 (1983).

A kerületi bíróság helyes következtetésre jutott, amikor kimondta, hogy az illő kommunikációról szóló törvény hatásában hasonlít a *Sable*-ügy során érvénytelenített, a szextelefon-szolgáltatásokat érintő tiltásra. A *Sable*-ügyben bíróságunk elutasította azt az érvet, mely szerint el kellene fogadnunk, hogy a törvényhozó megítélése szerint csak a teljes tiltás akadályozhatja meg a vállalkozó szellemű ifjakat abban, hogy hozzáférjenek az illetlen közlésekhez. A *Sable*-ügyben hozott döntés tehát egyértelművé tette, hogy az a puszta tény, mely szerint a szólást szabályozó törvényi szabályozást a gyermekek szexuális tartalmú anyagoktól való védelmének egyébként fontos céljából alkották meg, nem zárja ki az érvényesség vizsgálatát.[33] Mint aho-

gyan arra ítélkezési gyakorlatunk során rámutattunk, az ilyen vizsgálat azon „elkötelezettségünket" testesíti meg, hogy biztosítsuk: a Kongresszus úgy alkotta meg a törvényt, hogy az „a szólást illető szükségtelenül nagy korlátozás nélkül" valósítsa meg célját, *Denver*, 518 U.S.

Amikor a kormányzat amellett érvel, hogy a törvény nem veti nagy mértékben vissza a felnőttek közötti kommunikációt, azon hibás ténybeli feltevésre épít, hogy ha adott átvitel csak abban az esetben tiltott, ha valamely címzettről tudott, hogy kiskorú, akkor a tiltás nem érintené a felnőttek egymással folytatott kommunikációját. A kerületi bíróság által feltárt tényállás nyilvánvalóvá teszi, hogy ez az előfeltevés tarthatatlan. A potenciális közönség nagyságát és egy működőképes életkorellenőrzési eljárás hiányát figyelembe véve a legtöbb üzenetküldőnek tudatában kell lennie annak, hogy az üzenetet valószínűleg egy vagy több kiskorú is látja majd. Az a tudat ugyanis, hogy egy 100-tagú beszélgetőcsoport egy vagy több tagja bizonyosan kiskorú, és így bűncselekmény lenne a csoportnak illetlen üzenetet küldeni, bizonyosan feszélyezné a felnőttek közötti kommunikációt.[34]

A kerületi bíróság megállapította, hogy a tárgyalás időpontjában létező technológia nem kínált olyan lehetőséget, amelynek segítségével egy beszélő hatékonyan zárhatta volna el az Interneten küldött üzeneteit a kiskorúak elől, úgy, hogy azzal egyszersmind ne korlátozta volna a felnőttek hozzáférését is. A bíróság nem talált hatékony módszert, amellyel azon felhasználó életkorát lehetett volna meghatározni, aki e-mailen, levelezőlistán keresztül, hírcsoportokban vagy chat-roomban ér el valamely anyagot. A bíróság megállapította azt is, hogy a gyakorlatban a web-site-okat működtető nem üzleti alapon működő beszélő számára – s egyes profitorientált beszélők számára is – megfizethetetlenül sokba kerül annak ellenőrzése, hogy felhasználóik nagykorúak-e.[35] Nem lehet vitás, hogy a felnőttek által az Interneten közölni kívánt üzenetek számottevő hányada válik e fogyatékosságok miatt közölhetetlenné. Ugyanakkor a kerületi bíróság megállapította, hogy „a már létező, a felhasználóra építő szoftverek olyan hatékony módszernek ígérkeznek, amelyek segítségével a szülők távoltarthatják majd gyermekeiktől a nyílt szexuális tartalmat hordozó anyagokat, valamint azokat az egyéb anyagokat, amelyektől ők féltik gyermekeiket. Ezek a szoftverek nemsokára bárhol elérhetők lesznek."

AZ ILLŐ KOMMUNIKÁCIÓRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY HATÁLYÁNAK SZÉLESSÉGE TELJESEN PÉLDA NÉLKÜL ÁLLÓ.

Az illő kommunikációról szóló törvény hatályának szélessége teljesen példa nélkül álló. A *Ginsberg* és *Pacifica*-ügyekben fenntartott szabályoktól eltérően e törvény hatálya nem korlátozódik az üzleti vállalkozásokra, illetve az üzleti célú szólásra. A törvény tilalmai parttalanok, minden nonprofit társaságra és egyénre vonatkoznak, akik vagy amelyek illetlen üzeneteket küldenek vagy ilyeneket mutatnak be saját számítógépükön kiskorúak jelenlétében. Az általános, meghatározatlan „illetlen" és „nyilvánvalóan sértő" fogalmak alá igen sok komoly oktatási, nevelési értékkel rendelkező, nem pornográf anyag is besorolható.[36] Ráadásul a „társadalmi normák"-kritériumnak az Internet esetében történő alkalmazása azt jelenti, hogy bármely közlést, amely az egész ország közönsége számára elérhető, azon közösség normái szerint kell majd megítélni, amelyet legvalószínűbben sért az üzenet.[37] A szabályozás tárgyi hatálya alá tartozik a *Pacifica-ügy* középpontjában álló előadás „hét mocskos szavának" bármelyike; ezek használata, mint azt a kormányzat szakértője maga is elismerte, bűncselekményt valósíthatna meg (lásd az Olsen-vallomást., Tr. Vol. V, 53:16-54:10). Ide tartozhatnak akár a börtönerőszakról, a biztonságos szexről, a meztelenséget tartalmazó művészi ábrázolásokról szóló véleménycserék, sőt, esetleg még a Carnegie Könyvtár katalógusa is.

Döntésünk meghozatalához nincs szükség arra, hogy elfogadjuk, vagy visszautasítsuk a kormányzat azon állítását, amely szerint az első alkotmánykiegészítés a szülő beleegyezése és az üzenet által hordozott értékek ellenére sem zárja ki azt, hogy minden, 17 éves személynek címzett „illetlen" és „nyilvánvalóan sértő" üzenet tiltható legyen. Nyilvánvaló, hogy a kormányzatnak a kiskorúak védelméhez fűződő érdeke nem jelentkezik ugyanolyan erősen mindenütt e törvényben. A törvény alapján az a szülő is szabadságvesztésre számíthat, aki megengedi 17 éves gyermekének, hogy a családi számítógépet használva olyan információkhoz jusson, amelyek megítélése szerint gyermekének nem ártanak, de a törvény hatálya alá esnek. (lásd 47. U.S.C.A. §223(a)(2) (Supp. 1997). Hasonlóan, az a szülő, aki 17 éves, a főiskolán elsőéves gyermekének e-mailen keresztül küld információkat a születésszabályozásról, és sem ő, sem gyermeke, s otthoni közösségükben senki más sem találta az anyagot „illetlennek" vagy „nyilvánvalóan sértőnek", börtönbe kerülhet, ha a főiskolának otthont adó város közössége másképp vélekedik.

A beszéd e tartalomalapú korlátozása olyan széles, hogy a kormányzatnak különösen súlyos érvekkel kellene alátámasztania, hogy egy, az illő kommunikációról szóló törvénynél kevésbé szigorúbb rendelkezéssel a törvényhozó célja nem érhető el hatékonyan. A

kormányzat azonban elmulasztotta ezt bizonyítani. A bíróság előtt elhangzott érvek utaltak ugyan néhány lehetséges alternatívára; mint például az illetlen anyag „címkézésének" előírása, amely megkönnyítené az otthon elérhető anyagok fölötti szülői ellenőrzést, a művészi értékkel rendelkező vagy oktatási, nevelési szempontból hasznos anyagokkal kapcsolatos kivételek beépítése, a szülő választási lehetőségeinek bizonyos mértékig való elfogadása, vagy az Internet meghatározott részeinek, mint például a profitorientált web-site-oknak a chat-roomoktól eltérő módon való szabályozása. Figyelembe véve, hogy a Kongresszus nem végzett részletes tényfeltárást, s még csak meghallgatásokat sem tartottak a törvény által felvetett sajátos kérdésekkel kapcsolatban, meg vagyunk győződve arról, hogy a szóban forgó törvény részletesen kidolgozottnak semmiképp sem tekinthető.

VIII.

A kormányzat három további érv előterjesztésével próbálta meg csökkenteni a törvény szövegéből következő általánosításokat, s igazolni a törvény tiltásait: (1) a törvény alkotmányos, mert a kommunikáció széles „alternatív csatornái" maradnak nyitva; (2) a törvény „szándékosságot" kíván meg és „meghatározott személyt" mint címzettet említ: e két követelmény önmagában jelentősen korlátozza azokat az eseteket, amikor a törvény alkalmazható; (3) a törvény tilalmai „majdnem minden esetben" olyan anyagokra korlátozódnak, amelyek híján vannak a tiltást ellentételező társadalmi értéknek.

A kormányzat előbb azt állítja, hogy bár a törvény hatékonyan cenzúrázza az Internet számos részén – pl. a beszélgetőcsoportokban, a hírcsoportokban és a levelezőlistákon – folyó társalgást, ennek ellenére alkotmányos, mert „elérhető lehetőséget" biztosít a beszélőknek, hogy a World Wide Weben tiltott tartalmú véleménycserét folytassanak. Ez az érv nem meggyőző, mert a törvény a beszédet annak tartalma alapján szabályozza, ezért „mód, hely, idő" szerinti analízis adott esetben nem alkalmazható, lásd *Consolidated Edison Co. of N.Y.* v. *Public Serv. Comm'n of N.Y., 447 U.S. 530, 536 (1980).* Ennél fogva lényegtelen, hogy az ilyen szólásnak lenne-e tere a Weben (ahogy a kormányzat saját szakértője elismerte, ha a beszélő nem egy már létező site-hoz társul, akkor 10 000$-ig terjedő összegébe kerül [a megjelenés], nem számítva az adatbázis-management és az életkorellenőrzés költségeit.) A kormányzat álláspontja megfelel annak az érvelésnek, amely szerint törvénnyel tiltható bizonyos tárgyú röplapok készítése mindaddig, amíg magánszemélyek szabadon adhatnak ki könyveket. Több törvényt mondtunk ki érvénytelennek, amelyek a tartalomra való tekintet nélkül tiltották az utcán szórólapok osztogatását, s ezen esetek kapcsán rámutattunk, hogy „senki sem korlátozható abban, hogy bizonyos helyen gyakorolja kifejezési szabadságát azon az alapon, hogy e szabadság más helyen is gyakorolható." *Schneider* v. *State (Town of Irvington),* 308 U.S. 147, 163 (1939).

A kormányzat másik állítása szerint 223 (a) és (b) §-okban szereplő „tudatossággal" kapcsolatos követelmény miatt, különösen, ha a 223 (d) §-ban található követelményt („meghatározott gyermek") is figyelembe vesszük, a törvény nem minősíthető túlságosan szélesnek. A kormányzat érvelése szerint mindkét szakasz csak olyan személyek irányában tiltja az illetlen üzenetek terjesztését, akikről tudott, hogy 18 éven aluliak, ezért a törvény nem kötelezi a közlések kibocsátóit, hogy „tartózkodjanak illetlen anyagok felnőttekkel történő közlésétől; csupán attól kell tartózkodniuk, hogy ilyen anyagokat azon személyek részére ne adjanak tovább, akikről tudják, hogy 18 éven aluliak". Ez az érv nem számol azzal a ténnyel, hogy a legtöbb Internetes fórum — beleértve a chat roomokat, a hírcsoportokat, a levelezőlistákat és a Webet — minden látogató előtt nyitva áll. Ezért tarthatatlan a kormányzat állítása, amely szerint a „tudatosság" megkövetelése bármely módon megvédi a felnőttek közti kommunikáció lehetőségét. A 223 (d) § „meghatározott személy"-re vonatkozó követelményének még a legszigorúbb olvasata sem mentheti meg a törvényt. Ez a szakasz a cenzúrát támogatná oly módon, hogy erős eszközt, vétójogot adna az illetlen beszéd bármely ellenzőjének, aki egyszerűen bejelentkezhetne, s informálhatná a leendő vitázókat, hogy például 17 éves gyermeke, „egy meghatározott 18 éven aluli személy", is jelen lesz.

Végül, a szöveg véleményünk szerint nem támasztja alá a kormányzat azon állítását, amely szerint a tudományos, oktatási, nevelési vagy egyéb értékkel rendelkező anyagok szükségképpen a törvény „nyilvánvalóan sértő" és „illetlen" anyagokat tiltó rendelkezéseinek hatályán kívül esnek.

IX.

A kormányzat további három érvének középpontjában a 223 (e) (5) §-ban biztosított kimentési lehetőségek állnak.[38] A kormányzat elsőként, a „jóhiszeműen ésszerű, hatékony és megfelelő intézkedések" fordulatra alapítva állítja azt, hogy a „címkézés" olyan kimentési lehetőséget jelent, amely megmenti a törvény alkotmányosságát. Az állítás azt feltételezi, hogy kibocsátóik a tartalomra utaló kódokkal láthatják el az

illetlen közléseket, s így a címzetteknek lehetősége van ezek fogadását a megfelelő szoftver segítségével megakadályozni. E kimentési lehetőséget illuzórikussá teszi az a követelmény, hogy a jóhiszemű intézkedésnek egyben „hatékonynak" is kell lennie. A kormányzat elismeri, hogy az általa javasolt szűrőszoftver nem létezik. S még ha létezne is, akkor sem volna tudható, hogy valamely potenciális befogadó ténylegesen blokkolja-e a kóddal jelölt anyagot. Lehetetlen volna meggyőződni arról, hogy Amerika területén minden gondviselő elvégzi-e a címke alapján történő szűrést, márpedig ennek tudata nélkül az üzenet kibocsátója nem feltételezhetné, hogy intézkedése „hatékony".

A kimentési lehetőséggel kapcsolatos második és harmadik – együttesen is tárgyalható – érvet a kormányzat a 223 (e) (5) § utolsó felére alapítja; ezt akkor kell alkalmazni, ha a közlés kibocsátója az elérést hitelkártya-ellenőrzéshez vagy felnőtt azonosító használatához kötve korlátozta. Az ilyen ellenőrzésnek nem csak a technológiája áll rendelkezésre, hanem azt a nyílt szexualitást hordozó anyagokat üzletszerűen szolgáltatók a gyakorlatban használják is. Ezért ezeket a szolgáltatókat várhatóan védené ez a kimentési ok. A kerületi bíróság megállapításai szerint azonban gazdasági okokból a legtöbb nem nyereségorentált beszélő ezeket az ellenőrző-rendszereket nem tudja igénybe venni. Ez a kimentési ok tehát nem enyhítené jelentősen azt a tehertételt, amelyet a törvény a nem üzleti célú szólásra ró. Sőt, a kormányzat a kimentési ok által védett szexipari vállalkozások tekintetében sem adott elő olyan bizonyítékot, amely szerint ezek az ellenőrző technikák ténylegesen megakadályozzák azt, hogy kiskorúak nagykorúnak adják ki magukat.[39] Mivel a büntetőszankciók „Damoklész kardjaként lebegnek minden egyes tartalomszolgáltató fölött"[40], a kerületi bíróság helyesen utasította el azt, hogy egy bizonytalan jövőbeli technológiára hagyatkozva tartsa fenn a törvényt. A kormányzat elmulasztotta bizonyítani, hogy a felkínált kimentési ok mérhetően csökkentené a felnőttek szólására nehezedő azon tehertételt, amelyet a sértő anyagok bemutatásának tiltalma okoz.

Egyetértünk a kerületi bíróság következtetésével, hogy a törvény elfogadhatatlanul nehéz tehertételt ró a védett beszédre, és a kimentési okok sem teremtik meg azt a „szűkre szabottságot", amely megmenthetne egy egyébként nyilvánvalóan alkotmányellenes rendelkezést. A *Sable*-ügyben megjegyeztük, hogy az ott tárgyalt szólást illető korlátozások ahhoz voltak hasonlatosak, mintha valaki „porig égetné a házát, hogy megsüsse a malacot". A törvény sokkal nagyobb veszélyt jelent a szabad szólásra: azzal fenyeget, hogy az Internet-közösség jelentős részét megégeti.

X.

A szóbeli tárgyaláson a kormányzat igen harcosan védte végső álláspontját: azt indítványozta, hogy amennyiben bíróságunk arra a következtetésre jutna, hogy a törvény nem dolgozik elég pontos fogalmakkal, az elkülönítésről szóló klauzula alkalmazásával és a nem elkülöníthető szövegrészek megszorító értelmezésével mentse meg a törvény alkotmányosságát. Az indítvány csak egy tekintetben fogadható el.

A elkülönítésről szóló klauzula alkalmazásához elkülöníthető szövegrészekre van szükség. Követni fogjuk a 608 § útmutatását, és a törvény szövegének alkotmányos elemeit érintetlenül hagyjuk azon az egy helyen, ahol azok valójában elkülöníthetők. Az „illetlenségi" rendelkezés, [223 (a)] vonatkozik „bármely kommentárra, kérésre, javaslatra, ajánlatra, képre vagy más közlésre, amely obszcén vagy illetlen". A fellebbviteli eljárásban alperesként szereplő felek nem támadták a törvény alkalmazását az obszcén beszédre, amellyel kapcsolatban elismerik, hogy teljeskörűen betiltható, mert nem élvezi az első alkotmánykiegészítés védelmét. (lásd *Miller*, 413 U.S., 18-nál) A törvény szövegében az „obszcén" anyagok korlátozása az „illetlen" anyagok általunk alkotmányellenesnek nyilvánított korlátozásától elkülönítetten jelenik meg. Ezért a „vagy illetlen" szövegrészt kiemelve a törvényből a 223 (a) § többi részét érvényben hagyjuk. Ezen túl azonban a szövegbe történő hasonló beavatkozás nem segíthet a 223 (a), illetve a 223 (b) §-on.

A kormányzat a törvény elkülönítésről szóló klauzulájának (608 §) egy további, kevésbé megszokott megoldását is segítségül hívja. Ez minden, a törvényt felülvizsgáló és azt szövegszerűen alkotmányellenesnek nyilvánító bíróságot felhív arra, hogy ne érvénytelenítse a törvényt, amennyiben azt „más személyekre vagy körülményekre" alkalmazzák, és mely alkalmazások esetleg alkotmányosan megengedhetők. A kormányzat idézi továbbá az e bíróságtól származó figyelmeztetést, mely szerint „ellentétesen ható megfontolások hiányában" egy adott törvényt „annyiban kell érvénytelennek kimondani, amennyiben túlságosan messze megy, egyebekben érintetlenül kell hagyni." *Brockett* v. *Spokane Arcanes, Inc.*, 472 U.S. 491, 503-504 (1985). Ez az érv két pontban hibás.

Először is, az a törvény, amely a jelen soronkívüli felülvizsgálatra hatáskörünket megalapozza (47. U.S.C.A. § 561, azt a hatáskört csak olyan keresetek esetén biztosítja, amelyek a törvény szövegét támadják. Az 561 §-nak megfelelően a keresetet mind az azt benyújtó felperesek, mind az ennek nyomán döntést hozó háromtagú bírói tanács a szöveget illető támadásként kezelte. Nincs felhatalmazásunk arra, hogy az

adott helyzetben az eljárást a törvény alkalmazását illető támadássá változtassuk. A felperesek nagy száma, a kommunikációval kapcsolatos tevékenységük szerteágazó volta és a törvény bizonytalansága kizárja azt is, hogy megállapításunk érvényét egy bíróságunk által meghatározott alkalmazási körre szűkítsük.

Másodszor, ebben az esetben jelen van a *Brockett*-ügyben említett „ellentétesen ható megfontolások" egyike. A szöveget illető támadás nyomán mérlegelve e bíróság csak akkor adhat a törvénynek megszorító értelmezést, ha az „nehézség nélkül alávethető" ilyen értelmezésnek. *Virginia* v. *American Bookseller's Assn., Inc.*, 484 U.S. 383, 397 (1988), lásd még *Erzoznik* v. *Jacksonville*, 422 U.S. 205, 216 (1975) („nehézség nélkül tárgya" lehet a megszorító értelmezésnek). Az illő kommunikációról szóló törvény parttalan jellege miatt nem állapítható meg, mire is lehetne szűkíteni hatályát.

A jelen eset ezért nem hasonlít azokhoz, amelyekben megszorítóan értelmeztünk egy törvényt, mert azokban az esetekben a törvényszöveg vagy más, a törvényhozói szándékra utaló források alapján azonosítható volt az a határvonal, amelyet e bíróság kijelölhetett, vö. pl. a *Brockett*-üggyel, 472 U.S. 504-505-nél (obszcenitásról szóló törvény érvénytelenítése annyiban, hogy a „vágy" szót ténylegesen, ill. alkalmazását tekintve kiemeltük a törvényből); *United States* v. *Grace*, 461 U.S. 171, 180-183 (1983) (kifejezést megvalósító közszemlére tételt tiltó szövetségi törvény érvénytelenítése annyiban, amennyiben a közhasználatú járdákra vonatkozott; ebben az esetben világos határvonalat lehetett húzni a járdák és az egyéb terek között, amelyekre vonatkoztatható volt az épület, a hozzá tartozó terek és az ezeken tartózkodó emberek védelmére irányuló törvényhozói szándék). Jelen esetben inkább a *United States* v. *Treasury Employees*-ügyben, 513 U.S. 454, 479, n. 26 (1995) hozott döntésünk alkalmazható. Abban az esetben elutasítottuk, hogy „egy túl széles törvény hatálya alá tartozó szólások kategóriái között egy vagy több határvonalat húzzunk, abban az esetben, ha a Kongresszus jelzéseiből nem állapítható meg egyértelműen, hogy hol legyenek az új határvonalak", mert ez „a törvényhozás jogkörébe történő jóval súlyosabb beavatkozással járna."[41] E bíróság „nem fog újraírni (...) valamely jogszabályt azért, hogy hozzáigazítsa azt az alkotmányossági követelményekhez." *American Booksellers*, 484 U.S. 397. old.[42]

XI.

E bíróság előtt a kormányzat azt állítja – bár a kerületi bíróság előtt nem tette –, hogy a gyermekek védelméhez fűződő érdekén túlmenően az Internet növekedésének előmozdításához fűződő érdeke, mely „ugyanolyan jelentős", önállóan alapot ad a törvény alkotmányosságának fenntartásához. A kormányzat láthatóan azt feltételezi, hogy az a tény, hogy az „illetlen" és „nyilvánvalóan sértő" anyagok szabályozatlanul elérhetők az Interneten, számtalan polgárt tántorít el a médiumtól, akik tartanak a veszélytől, hogy esetleg ártalmas anyagoknak teszik ki magukat vagy gyermekeiket.

Ezen érv számunkra egyáltalán nem meggyőző. Az eszmék ezen új piacának drámai növekedése az állítás ténybeli alapjának mond ellent. A peranyag azt mutatja, hogy az Internet növekedése rendkívüli volt és változatlanul az ma is. Az alkotmányos hagyomány szellemében ellentétes bizonyíték hiányában azt feltételezzük, hogy a beszéd tartalmának kormányzati szabályozása inkább akadályozza a szabad eszmecserét, mintsem ösztönözné azt. A kifejezés szabadságának kibontakoztatásához fűződő érdek egy demokratikus társadalomban többet nyom a latban, mint bármely a cenzúrával elméletileg együttjáró, ám nem bizonyított előny.

A fentiekben kifejtettek alapján a kerületi bíróság döntését helybenhagyjuk.

(Fordította: Jóri András)

JEGYZETEK

1. A többségi döntéshez részben külön-, részben párhuzamos véleményt csatolt O'Connor bírónő, melyekhez csatlakozott Rehnquist főbíró.
2. „A Kongresszus nem alkothat törvényt ... amely csorbítja a szólásszabadságot." Az Egyesült Államok alkotmányának első kiegészítése
3. A bíróság 410 ténymegállapítást tett, amelyek közül 356 a felek által készített előkészítő iraton, 56 pedig a tárgyaláson felvett bizonyítékokon alapul (lásd 929 F. Supp. 830. o., 842. o.).
4. Uo., 844. o. (82. megállapítás)
5. Uo., 844. o. (86. megállapítás)
6. Uo., 844. o. (85. megállapítás)
7. Uo., 848. o. (117. megállapítás)
8. Uo., 844-845. o. (88. megállapítás)
9. Uo., 844-845. o. (88. megállapítás)
10. Uo., 845. o. (89. megállapítás)
11. Uo., 842. o. (72. megállapítás)
12. Uo., 842. o. (73. megállapítás)
13. Uo., 845. o. (90. megállapítás): „Valamely e-mail cím nem nyújt hiteles információt annak birtokosáról, aki használhat álnevet, vagy anonimitást biztosító remailer-eket [a remailer az üzenetet úgy küldi tovább a címzettnek, hogy az eredeti feladó a címzett számára nem lesz azonosítható]. Nem létezik teljes, megbízha-

tó e-mail címtár sem, melyben az e-mail címek nevekhez vagy telefonszámokhoz lennének társítva; ha létezne is, nem sokáig maradna teljes. Ezen okok miatt a feladónak sok esetben nincs módja arra, hogy megtudja, a címzett felnőtt vagy kiskorú. Az e-mail esetében történő életkorellenőrzés még összetettebb kérdés levelezőlisták esetében, amikor is a listának otthont adó szerver az összes olyan e-mail címre továbbítja az információt, amelyek birtokosai a küldővel azonos listára iratkoztak fel. Dr. Olsen, a kormányzat által felkért szakértők egyike egyetértett azzal, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre olyan technológia, amely segítségével a beszélő meggyőződhetne arról, hogy egy adott levelezőlistának csak felnőtt tagjai vannak."

14. Uo., 845. o. (93. megállapítás)
15. Uo., 846. o. (102. megállapítás)
16. Uo., 847. o. (104–106. megállapítások): „Azt, hogy a hallgatóknak fizetniük kelljen az általuk közzétett beszédért, a nem nyereségérdekelt szervezetek némelyike – ha nem az összes – ellentétesnek tekinti azon céljával, hogy az általuk készített anyagokat ingyenesen bocsássák a nagyközönség rendelkezésére." (...) „Egyes bizonyítékok arra utalnak, hogy a felnőtt felhasználókat, különösen azokat, akik csak alkalomadtán böngésznek a weben, elbátortalanítaná az információszerzéstől az, ha kötelező volna hitelkártyát vagy jelszót használni. Andew Anker vallomása szerint a HotWired-hez számos panasz érkezett annak regisztrációs rendszere miatt, amelynek keretében csak nevet, e-mail címet és a felhasználó által választott jelszót kell megadni. Az üzleti alapon működő tartalomszolgáltatók attól tartanak, hogy az életkorellenőrzéssel kapcsolatos előírások csökkentik majd a reklámok és az ebből eredő bevételek mennyiségét, hiszen a hirdetők döntése attól függ, elég szélese a site-ok látogatói köre és elég magas-e a látogatások száma.
17. Lásd Exon 1268. sz. módosító javaslatát, 141 Cong. Rec. S8120 (1995. június 9.) Lásd még uo., S8087. A módosítások után e javaslatból született az 1996-os távközlési törvény 502.§-a, 110 Stat. 133, 47. U.S.C.A. 223(a)-(e)§§ (Supp.1997). A Képviselőház néhány tagja az Exon-javaslattal szemben foglalt állást, mert úgy vélték, hogy „a magánszektor által kínált eszközök lehetővé teszik, hogy a szülők nyugodtan engedhessék oda gyermekeiket a családi számítógéphez." Álláspontjuk szerint a Szenátus által választott megközelítés oda vezet, hogy „a szövetségi kormányzat óriási összegeket költ majd el a nehezen körülhatárolható fogalmak definiálására, melyekből számos jogvita is adódik majd, a gyermekek pedig védtelenül maradnak." A szenátorok saját módosítójavaslatot is benyújtottak az Exon-javaslatot helyettesítendő, ám ezt végül mint a törvény egy további szakaszát („Online Family Empowerment") fogadták el, lásd 110. Stat. 137, 47. U.S.C.A. 230.§ (Supp., 1997); 141. Cong. Rec. H8468-8472. A később törvénnyé vált rendelkezésekkel kapcsolatban meghallgatásokat nem tartottak, lásd S.Rep.No.104-23 (1995) 9. o. Miután a Szenátus elfogadta az Exon-javaslatot, annak Igazságügyi Bizottsága egynapos meghallgatást tartott „A cyberpornó és a gyermekek" címmel. Ezen a meghallgatáson Leahy szenátor nyitófelszólalásában a következőket mondta: „Nyitóbeszédét hallgatva, elnök úr, leginkább az ragadott meg, amikor megemlítette: ez a legelső meghallgatás. Valóban így van. És bár komoly vita folyt a plenáris ülésen, olyan törvényt fogadtunk el, amelynek tárgya legnagyobbrészt az Internettel kapcsolatos olyan jogszabály, amely drámai módon megváltoztatja majd az Internet természetét, s egyesek szerint romboló hatása lesz. A Szenátus akarva-akaratlanul úgy fogadott el egy törvényt, hogy nem volt meghallgatás, nem volt vita, csak az az egy óra a plenáris ülésen." A cyberpornó és a gyermekek: a probléma, a technológia állása és a törvényhozói intézkedések szükségessége tárgyában (Cyberporn and children: The Scope of the Problem, The State of Technology and the Need for Congressional Action), a Szenátus Igazságügyi Bizottsága által tartott meghallgatás (104th Cong. 1st Sess., 7-8 (1995).
18. Bár a 233(d)(1)§-on belül mind a kormányzat, mind a különvélemény megfogalmazói elkülönítik a „nyilvánvaló sértésről" és az „átvitelről" szóló rendelkezést, mi a két ellenérdekű fél eddig követt gyakorlatát és a kerületi bíróság határozatát követve egy rendelkezésként írjuk le a 233(d)(1)§-t.
19. A 223(e)(5)§ teljes szövege a következő:
„(5) E szakasz (a)(1)(B) vagy (d) bekezdése) ill. (a)(2) bekezdése alapján valamely eszköznek az (a)(1)(B) bekezdése alá eső tevékenységre történő használata miatt indított eljárás során kimentési ok, ha valamely személy
„(A) A körülményekhez képest jóhiszeműen elvárható, hatékony és alkalmas intézkedéseket vitt végbe abból a célból, hogy megakadályozza vagy korlátozza a kiskorúak hozzáférését a hivatkozott bekezdésekben meghatározott közlésekhez; ezen intézkedések körébe sorolható bármely olyan alkalmas eljárás, amely korlátozza a kiskorúakat az ilyen közlések elérésében, ideértve bármely módszert, amely a rendelkezésre álló technológia alkalmazásával kivihető; vagy
(B) az ilyen közlésekhez történő hozzáférést ellenőrzött hitelkártya, folyószámla, felnőtt hozzáférési kód vagy felnőttek azonosítására szolgáló szám használatához kötve korlátozza."
20. American Civil Liberties Union; Human Rights Watch; Electronic Privacy Information Center; Electronic Frontier Foundation; Journalism Education Association; Computer Professionals for Social Responsibility; Nati-

onal Writers Union; Clarinet Communications Corp.; Institute for Global Communications; Stop Prisoner Rape; AIDS Education Global Information System; Bibliobytes; Queer Resources Directory; Critical Path AIDS Project, Inc.; Wildcat Press, Inc.; Declan McCullagh (Justice on Campus); Brock Meeks (Cyberwire Dispatch); John Troyer (The Safer Sex Page); Jonathan Wallace (The Ethical Spectacle); és Planned Parenthood Federation of America, Inc.

21. American Library Association; America Online, Inc.; American Booksellers Association, Inc.; American Booksellers Foundation for Free Expression; American Society of Newspaper Editors; Apple Computer, Inc.; Association of American Publishers, Inc.; Association of Publishers, Editors and Writers; Citizens Internet Empowerment Coalition; Commercial Internet Exchange Association; CompuServe Incorporated; Families Against Internet Censorship; Freedom to Read Foundation, Inc.; Health Sciences Libraries Consortium; Hotwired Ventures LLC; Interactive Digital Software Association; Interactive Services Association; Magazine Publishers of America; Microsoft Corporation; The Microsoft Network, L. L. C.; National Press Photographers Association; Netcom On-Line Communication Services, Inc.; Newspaper Association of America; Opnet, Inc.; Prodigy Services Company; Society of Professional Journalists; Wired Ventures, Ltd.
22. 110 Stat. 142-143, a 47. U.S.C.A. 233.§-ot követő jegyzet.
23. Lásd még 929. F. Supp., 877. oldalon: „Az Interneten zajló kommunikáció négy, egymással összefüggő tulajdonságának különös jelentősége van közös állásfoglalásunk szempontjából, amelynek értelmében az illő kommunikációról szóló törvény alkotmányellenes. E sajátosságokat a fentiekben, a Ténymegállapítások c. fejezetben részletesen ismertetjük, itt csak felsorolom őket. Először: az Internetnél nagyon alacsony az a küszöb, amelyet a belépéshez át kell lépni. Másodszor: ez a küszöb megegyezik a „beszélők" és a „hallgatók" esetében. Harmadszor: az alacsony belépési küszöb miatt az Internet tartalma káprázatosan sokszínű. Negyedszer: az Internet hozzáférést biztosít mindenkinek, aki „beszélni" kíván a médiumban, ráadásul viszonylagos egyenlőséget teremt a beszélők között. Dalzell bíró szerint e sajátosságokból és a kerületi bíróság többi megállapításából „az következik, hogy a Kongresszus egyáltalán nem szabályozhatja az illetlenséget az Interneten." A fellebviteli eljárásban alperesként szereplő felek nem használták ezt az érvet bíróságunk előtt, ezért azt nem tárgyaljuk. A fellebbviteli eljárásban alperesként szereplő felek nem vitatják, hogy a kormányzatnak általában kényszerítő érdeke fűződik a kiskorúaknak az „illetlen" és „nyilvánvalóan sértő" beszédtől való védelméhez.
24. 390. U.S., 639. o. A Prince v. Massachusetts-ügyből idéztünk (321. U.S. 158, 166 (1944)): „Alapvetőnek tekintjük, hogy a gyermek felügyelete, nevelése és a vele kapcsolatos törődés elsősorban a szülők feladata; a szülő azon alapvető kötelességét és szabadságát, hogy a gyermeket felkészítsék a kötelességekre, a kormányzat nem veheti át és ezekben a szülőt nem akadályozhatja."
25. Feltételezhető, hogy a felnőtt részéről kiskorúnak és viszont küldött e-mail-üzenetek közül sok valójában a családtagok közötti beszélgetés, ezért helytelen a különvéleményben foglalt azon állítás, amely szerint az illő kommunikációról szóló törvény rendelkezései, akár ebben a szűk körben is „megegyeznének a Ginsberg-ügyben általunk fenntartott jogszabállyal".
26. Vö. Pacifica Foundation v. FCC, 556 F.2d 9, 36 (CADC 1977) (Levanthal bíró különvéleménye), felülvizsgálat: FCC v. Pacifica Foundation, 438 U.S. 726 (1978). A Pacifica-ügyben hozott döntés idején rádióállomások csak a szövetségi szervek által kibocsátott engedély birtokában működhettek, a Kongresszus által elfogadott szabályok pedig tiltották az engedélyeseknek illetlen beszéd sugárzását. Így fennállt annak a veszélye, hogy a rádióhallgatók esetleg azt feltételezik: bármi, ami a rádióban elhangzik, valamiféle hivatalos jóváhagyást vagy társadalmi támogatást élvez.
27. Lásd a fellebbezés 3. pontját (idézi a 929. F. Supp. 83. o. (3. megállapítás)
28. Az „illetlen" szóhoz a szövegben egyáltalán nem járul további magyarázat; a „nyilvánvalóan sértő" fogalomhoz további korlátként az társul, hogy az „nemi vagy kiválasztó szervekkel vagy tevékenységekkel" kapcsolatos, „az adott összefüggésben" és „a társadalomban kialakult normák szerint" értelmezendő.
29. Lásd Gozlon-Peretz v. United States, 498 U.S. 395 (1991) („Abban az esetben, ha a Kongresszus adott fordulatot alkalmaz valamely törvény egyik bekezdésében, és mellőzi ezt a fordulatot ugyanazon törvény másik bekezdésében, általában feltételezhető, hogy a fordulat beemelése és elhagyása céliránnyosan és szándékosan történt.")
30. A törvényből nem derül ki, hogy a „nyilvánvalóan sértő" és az „illetlen" minőséget a gyermekek tekintetében, vagy a lakosság egészének tekintetében kell-e értelmezni. A kormányzat szerint az alkalmazandó mérce az, hogy „az anyag gyermekeknek való"-e. Lásd a fellebbezők által válaszként benyújtott előkészítő irat (Reply Brief for Appellants) 18., 13. jegyzeteit (idézi a Ginsberg v. New York-ügyet, 390 U.S. 629, 633 (1968)). Ennek ellentmond, hogy a vitában résztvevők kifejezetten elutasítottak olyan módosítójavaslatokat, amelyek szerint a mérce az lett volna, hogy valamely anyag „gyermekekre nézve ártalmas"-e. Lásd S. Conf. Rep. No. 104-230, 189. o. (1996) (S. Conf. Rep.), 142 Cong. Rec. H1145, H1165-1166 (1996. február 1.)

Olyan módosító javaslatokat is elutasítottak, amelyek a tiltott anyag körét az ellentételező társadalmi értékkel nem rendelkező anyagokra szűkítette volna le. Lásd S. Conf. Rep., 189, 142 Cong. Rec. H1165-1166 (1996. február 1.)

31. 413 US, 30 („Az, hogy 'mi apellál' 'kéjsóvár érdekre' ill. mi 'nyilvánvalóan sértő', alapvetően ténykérdés; országunk túl nagy és sokféle ahhoz, hogy bíróságunk ésszerűen feltételezhetné, hogy ilyesféle mércék lefektethetők úgy, hogy azok mind az 50 államra érvényesek; ez még akkor sem volna lehetséges, ha ezekben a kérdésekben konszenzus lenne.") Az illő kommunikációról szóló törvény azzal, hogy átveszi a Miller-ügyben tárgyalt „társadalomban kialalkult normák" fordulatot, magának a törvényhozói szándéknak mond ellent, amely szerint a törvény célja az volt, hogy „a tartalomszabályozással kapcsolatos kívánalmakat egységesen fogalmazza meg az egész országra nézve." S. Conf. Rep. 191.
32. Lásd még Butler v. Michigan, 352 U.S. 380, 383 (1957) (gyermekek számára ártalmasnak minősített könyvek felnőttek számára történő árusításának tilalma alkotmányellenes); Sable Communications of Cal., Inc. v. FCC, 492 U.S. 115, 128 (1989) (a szextelefon-üzenetek tilalma alkotmányellenes); Bolger v. Youngs Drugs Products Corp., 463 U.S. 60, 73 (1983) (fogamzásgátló szereket reklámozó, előzetesen meg nem rendelt anyagok küldésének tilalma alkotmányellenes).
33. A Sable-ügy és a jelen ügy közötti további párhuzamot jelent, hogy az ott tárgyalt törvény kapcsán is hiányzott a kellő törvényhozói figyelem. Vö. 492 U.S. 129-130. o.: („A törvényjavaslat támogatóinak a viták során hangoztatott állításain és egy gyakorlatilag azonos törvényjavaslat kapcsán egy évvel korábban tartott meghallgatáson elhangzott hasonló kijelentéseken túl a rendelkezésünkre bocsátott kongresszusi anyagból nem derül ki, hogy az FCC által a közelmúltban kibocsátott szabályok mennyire voltak hatékonyak vagy mennyire bizonyulhatnak annak. Egy szenátor vagy képviselőházi tag sem tartotta fontosnak, hogy megfontolja, a kiskorúak milyen gyakran ill. milyen mértékben fogják megszegni a szabályokat, s így hányszor jutnak majd szextelefon-üzenetekhez."), vö. 16.láb jegyzet.
34. A kormányzat elfogadja azt, hogy e rendelkezések bármely olyan esetre alkalmazhatók, amely során „valamely feladó több címzett számára továbbít üzenetet abban a tudatban, hogy e meghatározott személyek közül legalább egy kiskorú." , az alperesek által a fellebbezésre válaszul benyújtott előkészítő irat (Opposition to Motion to Affirm and Reply to Juris. Statement) 4-5, 1.jegyzet.
35. A kormányzat szerint „az alkotmányellenesség gyanúja sem merülhet fel azzal kapcsolatban, ha a kereskedelmi web-site-ok üzemeltetői viselik az [e rendszerek] használatával járó mérsékelt terheket", Brief for Appellants 35. Valójában azonban nincs bizonyíték arra, hogy a „mérsékelt terheket" egy hatékony megoldás érdekében kellene viselni.
36. Obszcenitás és gyermekpornográfia akár az Interneten, akár más módon történő átvitele a szövetségi jog szerint mind a gyermekek, mind a felnőttek részére illegális. Lásd 18. U.S.C. 1464-1465§ (az obszcenitás kriminalizálásáról), 2251§ (a gyermekpornográfia kriminalizálásáról). Amikor a Kongresszus fontolóra vette az illő kommunikációról szóló törvény megalkotásának lehetőségét, a kormányzat azon véleményének adott hangot, hogy a törvényre nincs szükség, mert a már létező jogszabályok kellő alapot teremtenek az obszcenitás, a gyermekpornográfia és a gyermekprostitúció üldözéséhez, lásd 141. Cong. Rec. S8342 (1995. június 14) (Kent Markus, a legfőbb ügyész helyettesének levele Leahy szenátorhoz).
37. A jelen ügy alperesei a Church of Lukumi Babalu Aye, Inc. v. Hialeah-ügyet idézve egy további okot említenek, amely miatt álláspontjuk szerint az illő kommunikációról szóló törvény elbukik a szigorú vizsgálaton. Azzal érvelnek, hogy mivel oly sok nyílt szexuális tartalom származik külföldről, a törvény nem lehet „hatékony". Brief for Appellees, American Library Associaton 33–34. o. Ez az érv nehéz kérdéseket vet fel a törvénynek az ország területén kívül történő alkalmazásának tervezett, ill. megengedhető mértékével kapcsolatban. Az ügy eldöntéséhez nem tartjuk szükségesnek e kérdések tárgyalását.
38. A 223(e)(5)§ teljes szövegéhez lásd a 18. jegyzetet.
39. Így e kimentési ok ironikus módon az obszcén tartalmakat üzletszerűen kínáló vállakozásokat jelentős mértékben védené, ugyanakkor igen csekély mértékben – vagy egyáltalán nem – biztosítana védelmet a jelentős társadalmi vagy művészi értékkel rendelkező illetlen anyagok átvivőinek.
40. 929. F.Supp. 855-856. o.
41. Mint bíróságunk már sok évtizeddel ezelőtt megfogalmazta, „Bizonyosan veszélyekkel járna az, ha a törvényhozás olyan nagy hálót vetne ki, amellyel az összes lehetséges bűnözőt be lehetne fogni, majd a bíróságokra maradna annak eldöntése, hogy ki az, akit jogszerűen le lehet tartóztatni, és ki az, aki távozhat. Ez azt jelentené, hogy a kormányzat törvényhozási szerveinek feladatát bizonyos mértékig átvennék az igazságszolgáltatás szervei." United States v. Reese, 92 U.S. 214, 221 (1876). Részben e hatalommegosztással kapcsolatos aggodalmak miatt fogalmaztuk meg, hogy az elkülönítésről szóló klauzula „csupán kisegítő eszköz, nem megkerülhetetlen parancs". Dorchy v. Kansas, 264 U.S. 286, 290 (1924)
42. Lásd még Osborne v. Ohio, 495 U.S. 103, 121 (1990) (a törvények bíróság által történő újrafogalmazása nem „ösztönözné a Kongresszust arra, hogy már kiindulásképpen szűkre szabott törvényt alkosson").